

معرفی

گفت‌وگوی معلم و فیلسوف

■ نویسنده: خسرو باقری

■ انتشارات علمی و فرهنگی

■ چاپ چهارم، ۱۰۹ صفحه

کتاب گفت‌وگوی معلم و فیلسوف، همان‌طور که از اسمش پیداست، ما را هم سفر فیلسوفی می‌کند که قرار است آموخته‌هایش را در قالب یک مکالمه صمیمانه به یک معلم یاد دهد. این کتاب از شیوه گفت‌وگو برای بیان مطالب استفاده کرده است تا از زبان رسمی و خشک فلسفه دور بماند. شاید این روش بهترین ظرف برای آموختن فلسفه باشد. فضای این نگارش ما را به یاد روش سقراطی که بر پایه سؤال و جواب (دیالکتیک) است، می‌اندازد. از طرف دیگر خاصیت چندصدایی گفت‌وگو روندی پویاست که طی آن، موضوع مورد بحث را به چالش می‌کشاند و در نهایت منجر به یک نتیجه تازه می‌شود. جنبه تأکیدی کتاب مورد نظر این است که تدریس باید با «پرسیدن» آغاز شود نه بادیکته‌کردن و شکل «گفت‌وگویی» توصیه‌ای است به معلمان برای ایجاد این فضا در کلاس‌های درس. کتاب با این مطلع آغاز می‌شود: معلمی که زبان فلسفه را

نمی‌داند، شکایت نزد فیلسوف تعلیم و تربیت می‌برد. معلم اعتقاد دارد فلسفه لقمه‌ای را که صاف به دهان می‌رود دور سر می‌پیچاند و فیلسوف در پاسخ، این اعتقاد معلم را توأم با جبهه‌گیری و پیش‌فرض‌های او می‌داند. در طول کتاب، نویسنده از نگاه و نقد فیلسوفانی چون سقراط، دیویی، فوکو، دریدا و... درباره آموزش صحبت می‌کند. فیلسوف داخل کتاب توصیه‌های فلاسفه را در مورد آموزش شرح می‌دهد و سپس معلم از درون هر گزاره فیلسوف سؤال می‌پرسد.

فیلسوف در ادامه سعی می‌کند همه نکات ریز و گذرایی که از نظریه‌پردازان آورده است، به‌طور ساده و مفصل برای معلم بازگو کند و این‌گونه وارد شرح مسائل مورد بحث می‌شود و از فیلسوفان دیگری نظیر کانت یا روان‌شناسانی مثل پیاژه صحبت می‌کند. حضور نظریه‌پردازان علوم انسانی از فلاسفه گرفته تا روان‌شناسان در این کتاب پررنگ است و این، هم‌پیوندی علوم انسانی و ارتباط درونی، گسترده و لاینفک شاخه‌های این علم را به مخاطب

نشان می‌دهد. در ادامه این کتاب، تلاش شده است تا سؤالاتی از جانب معلم مطرح شود که خلاشان را در حوزه آموزش حس می‌کنیم. تلاش مؤلف بر کلیشه‌زدایی در برخی رفتارهای آموزشی ماست. علاوه بر این، کتاب نگاهی تاریخی دارد و با این نگاه در مورد خود فلسفه، فیلسوفان و آموزش در نگاه فیلسوفان توضیحاتی می‌دهد. در مقدمه، مؤلف می‌گوید این کتاب حاصل مجموعه مقالاتی است که پیش از این ارائه شده و چاپ آن اکنون و به این صورت برای عموم معلمان صورت گرفته است تا شکاف بین فلسفه و آموزش را ببوشاند و به یقین توانسته است قدمی در این راه بردارد. □